

Бондаренко С.М., д.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ ЯК ФУНДАМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ЛІДЕРСТВА

У сучасному світі, для якого характерні швидкі зміни, глобалізація та постійна невизначеність, дедалі важливішого значення набувають лідери, які мають не тільки фахові компетенції, але і вміють ефективно взаємодіяти з людьми. Саме тому соціальні навички сьогодні є однією з основних складових успішного лідерства.

Соціальні навички – це комплекс вмінь людини, які дозволяють успішно взаємодіяти з оточуючими. Такі навички допомагають грамотно вести діалог, підвищувати якість комунікації, а також контролювати свої емоції [3]. Є різні точки зору науковців щодо термінів м'які (soft skills) та соціальні навички, співвідношення між ними. Деякі науковці стверджують, що соціальні та м'які навички це слова-синоніми, тоді як інші вважають, що соціальні навички – це частина м'яких. На нашу думку, м'які навички є ширшим поняттям і вміщують в собі соціальні навички. Соціальні навички є м'якими навичками, але стосуються саме спілкування та взаємодії в людському середовищі. Соціальні навички охоплюють широке коло компетентностей, зокрема емоційний інтелект та емпатію, здатність до співпраці, комунікацію, управління конфліктами. Саме ці якості забезпечують ефективну взаємодію в команді, сприяють побудові довіри та формуванню сприятливого психологічного клімату. Крім соціальних, до м'яких навичок людини також можна віднести критичне та креативне мислення, тайм-менеджмент, стресостійкість, адаптивність, які є особистими навичками, що потрібні для успішної діяльності людини. У джерелах [1, 2] розглянуто сукупність соціальних навичок людей, зокрема студентів, які зможуть забезпечити їм високий рівень конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

Важливість soft skills, у тому числі і соціальних навичок, у сучасному світі важко переоцінити. Існує навіть думка, що на сьогоднішній день соціальні навички витісняють професійні навички. Це зумовлено більшою потребою в спеціалізованих навичках взаємодії та спілкування один з одним.

Соціальні навички лідера можуть бути як вродженими, так і набутими в процесі навчання, практичної діяльності і бути результатом особистого досвіду. Вони можуть розвиватися та удосконалюватися через тренінги, командну

роботу, участь у соціальних проєктах та ін. Особливу роль відіграє рефлексія власного досвіду та зворотний зв'язок.

Розвинений емоційний інтелект допомагає лідеру успішно діяти у будь-яких ситуаціях і підтримувати командний дух та мотивацію колективу. Важливим є управління як власними, так і емоціями інших людей. Емпатія лідера допомагає розуміти потреби та емоції команди, створюючи атмосферу довіри.

Співпраця забезпечує здатність людей працювати разом для досягнення цілей організації, допомагати одне одному, розуміти та нести відповідальність за свою частину роботи. Комунікація як процес обміну інформацією, думками, ідеями та почуттями за допомогою вербальних та невербальних засобів є важливою складовою сучасного лідера. Комунікація має на меті не тільки передачу інформації, але є і психологічним засобом впливу на людей. На нашу думку на сьогоднішній день з'явилась цифрова комунікація – спілкування людей через Інтернет, соціальні мережі та електронну пошту. Управління конфліктами є важливою соціальною навичкою, яка означає здатність людини контролювати емоції, уникати конфліктних ситуацій, знаходити компроміси, вирішувати суперечки та підтримувати ефективну взаємодію між учасниками спілкування.

Отже, соціальні навички виступають важливим компонентом ефективного лідерства, оскільки забезпечують як досягнення цілей організації, так і розвиток міжособистісних відносин в колективі. У сучасних умовах саме вони визначають здатність лідера адаптуватися до викликів та успішно реалізовувати покладені на нього управлінські функції.

Література

1. Бондаренко С., Корсуненко І., Бондаренко Б. Управління конкурентоспроможністю бізнес-процесів підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4266>

2. Лободинська О.М., Гриджук О. Є. Формування соціальних навичок студентів: проблеми й перспективи. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020. т. 30. № 3. С. 116-121. URL: https://www.researchgate.net/publication/343688754_Formuvanna_socialnih_navichok_studentiv_problemi_j_perspektivi

3. Що таке соціальні навички? URL: <https://aytuzon.com.ua/socialni-navichki/>